

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

Силабус навчальної дисципліни
«Теорії і концепції менеджменту»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-наукова програма «Менеджмент»	Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий) Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право Спеціальність: D3 Менеджмент Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр Компонента освітньої програми: обов'язкова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
---	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Кравчук Ірина Ігорівна
Профайл викладача	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=5843
Контактна інформація	+38 0972887830, Teacher_prepod@ukr.net , https://surl.li/utezjo
Консультації	Що вівторок з 13.00 до 17.00 (аудиторія №514) Онлайн консультація через Zoom, Viber щосередини з 13.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Мета: формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» системного, критичного та міждисциплінарного наукового мислення і комплексу спеціалізованих знань щодо еволюції, методологічних засад і прикладного інструментарію сучасних теорій і концепцій менеджменту, а також розуміння закономірностей об'єктно-суб'єктної взаємодії в управлінні складними соціо-економічними системами, здатності до концептуалізації управлінських процесів і розроблення інноваційних моделей менеджменту в умовах глобалізації, цифровізації та сталого розвитку.

• **Завдання:**

- систематизація та критичний аналіз класичних і сучасних теорій та концепцій менеджменту, визначення їх еволюційної логіки та впливу на формування управлінських парадигм;
- дослідження методологічних основ менеджменту як науки, включаючи категоріальний апарат, принципи, функції та закони управління в контексті розвитку складних організаційних систем;

- набуття вмінь здійснювати наукове обґрунтування управлінських рішень на основі інтеграції теоретичних концепцій і прикладних моделей менеджменту;
- засвоєння підходів до формування та трансформації організаційних систем, зокрема в умовах невизначеності, ризиків і динамічних змін зовнішнього середовища;
- формування навичок концептуального моделювання процесів управління, організаційного дизайну та розвитку управлінських інновацій;
- набуття компетентностей у сфері аналізу та синтезу управлінських теорій для дослідження міжсистемної взаємодії та забезпечення ефективності функціонування соціо-економічних систем;
- розвиток здатності до проведення самостійних наукових досліджень у галузі менеджменту з використанням сучасних теоретико-методологічних підходів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальних/фахових (СК):

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері менеджменту в закладах вищої освіти.

СК5. Здатність до розробки технологій обґрунтування управлінських рішень в менеджменті з використанням сучасного інструментарію штучного інтелекту, інноваційних методів формування дизайну комунікативного профілю.

СК7. Здатність виконувати аналітичний моніторинг розвитку соціально-економічних систем та управляти формуванням ціннісного потенціалу організації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3 Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН 5. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН 7. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

ПРН 8. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

ПРН 10. Розробляти алгоритми управлінського моніторингу, формувати систему накопичення знань в організації з трансформацією її у ціннісний потенціал.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати:*

теоретико-методологічні засади управлінських наук у контексті формування ефективних систем менеджменту; закономірності та механізми взаємодії організаційних елементів у межах цілісних управлінських систем; концептуальні підходи до проектування внутрішньоорганізаційного дизайну виробничих відносин; наукові методи розроблення програм оптимізації організаційних структур і технологій управління; принципи та інструменти формування, розвитку й ефективного використання організаційного потенціалу.

вміти:

обґрунтовувати та формалізувати цілі організації відповідно до сучасних управлінських концепцій; проектувати організаційний дизайн із урахуванням системних і ситуаційних підходів; формувати раціональні «ланцюги координації» та алгоритмізувати виконання організаційних завдань; забезпечувати організаційний супровід сталого розвитку потенціалу підприємства; застосовувати ефективні ділові комунікації як інструмент забезпечення результативної управлінської взаємодії.

компетентнісна здатність:

здатність до розв'язання складних і міждисциплінарних проблем у сфері менеджменту на основі системного наукового мислення, інтеграції теоретичних знань і практичних підходів, із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	20
Практичні / лабораторні	20
Самостійна робота	110 год.

Поліський національний університет
4.2. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин
1	T1	Тема 1. Еволюція управлінської думки: від класичних теорій до постіндустріальних концепцій менеджменту. 1.1. Класичний етап формування управлінської думки. 1.2. Поведінкові та системні трансформації управління. 1.3. Постіндустріальні концепції та трансформація ролі менеджера.	15
2	T2	Тема 2. Системний і процесний підходи в сучасному менеджменті організацій. 2.1. Теоретичні засади системного підходу. 2.2. Формування та розвиток процесного підходу. 2.3. Інтеграція системного мислення та BPM у цифрову епоху.	15
3	T3	Тема 3. Концепції стратегічного менеджменту в умовах динамічного середовища. 3.1. Класичні моделі стратегічного управління. 3.2. Конкурентні та ресурсні підходи. 3.3. Динамічні та адаптивні концепції стратегії.	15
4	T4	Тема 4. Інноваційні концепції менеджменту в умовах цифрової трансформації. 4.1. Цифрова трансформація як чинник еволюції менеджменту. 4.2. Сучасні інноваційні управлінські концепції. 4.3. Інтегровані моделі цифрового менеджменту.	15
5	T5	Тема 5. Людиноцентричні концепції менеджменту та поведінкові теорії. 5.1. Теоретичні основи людиноцентричного підходу. 5.2. Сучасні поведінкові та емоційні аспекти управління. 5.3. Інноваційні механізми розвитку персоналу та команд.	15
6	T6	Тема 6. Концепція сталого розвитку та ESG-менеджмент. 6.1. Теоретичні засади сталого розвитку в менеджменті. 6.2. ESG-підхід у сучасному управлінні. 6.3. Екосистемні та комплаєнс-орієнтовані моделі управління.	15
7	T7	Тема 7. Антикризове управління та концепції резильєнтності організацій. 7.1. Теоретичні основи антикризового управління. 7.2. Концепція резильєнтності та антикрижкості. 7.3. Інструменти забезпечення безперервності діяльності.	15
8	T8	Тема 8. Інституційні та мережеві концепції менеджменту в глобальній економіці. 8.1. Інституційні основи функціонування організацій. 8.2. Мережеві та екосистемні моделі управління. 8.3. Платформний менеджмент і глобальна координація.	15
Усього годин			120

4.3. Форми контролю і методи оцінювання
 (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Рейтингова система оцінювання за участь у дискусійному обговоренні проблемних питань, виконання аналітичних та ситуаційних завдань, виконання модульної контрольної роботи та індивідуального завдання в формі реферату. Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення

семестрового екзамену. Екзаменаційні білети охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка засвоєння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими темами, здатності використання для вирішення конкретних завдань у сфері менеджменту організацій. Питання мають теоретичне та прикладне спрямування та передбачають вирішення типових професійних питань здобувача й дозволяють діагностувати рівень його підготовки, компетентності з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з навчальної дисципліни складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

У рамках здійснення поточного контролю передбачено обов'язкове виконання контрольних робіт за двома змістовними модулями. Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,2 бала, що у підсумку складає 5 балів.

Максимальна кількість балів за результати виконання індивідуальних завдань (здобувач обирає не більше 2-х завдань упродовж семестру) – 10 балів (5 балів за одне завдання).

Оцінка здобувача PhD залежить від:

- 1) володіння теоретичним матеріалом;
- 2) обґрунтування позицій під час розгляду теми заняття;
- 3) виконання індивідуального завдання (підготовка есе);
- 4) дотримання технічних вимог до оформлення роботи (есе);
- 5) комунікативні здібності, що проявляються у вмінні презентувати результати власного дослідження аудиторії.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					Середні оцінка за семестр (1+2+...+10)/10	Поточний контроль	Екзамен	Підсумкова оцінка
Практичні роботи				МКР1	Практичні роботи				МКР2				
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

Примітка: 12 – коефіцієнт переведення з 5-бальної шкали у 60-бальну при складанні екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
75–89	Добре	
60–74	Задовільно	
до 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

- Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом одного тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час підсумкового оцінювання.
- Політика щодо академічної доброчесності:* Усі письмові роботи перевіряються на наявність вихідних даних щодо джерел використаної інформації і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, тестування за допомогою *Google-form*).
- Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за активність на яких нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОП.
- Самостійна робота:* включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх навчально-дослідних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу та отриманні емпіричних даних.

11. Рекомендована література*Основна*

- Сергієнко Т. І., Бережна О. Р. Партнерство підприємств і міжнародних організацій для забезпечення стійкості економіки України монографія Харків Право 2025 С. 154-177.
- Теорія і концепції менеджменту: конспект лекцій з дисципліни: навчальний посібник для здобувачів третього (наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнецова, З.В. Григорова - Електронні текстові дані. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 190 с. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/648b846d-5dcb-4f5f-9cf5-6bda0e1d0401/content>.

3. Крайнік О., Сергієнко Т. Менеджмент сталого розвитку промислового підприємства: сучасні технології та стратегічні напрями підвищення ефективності : колективна монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 586 с.
4. Менеджмент міжнародного бізнесу в умовах Індустрії 4.0 : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 424 с.
5. Трансформація менеджменту бізнес-організацій: сучасні тренди та виклики : монографія / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; за заг. ред. М. П. Сагайдак, Т. О. Соболева. Київ : КНЕУ, 2021. 378 с.
6. Цифрова економіка: вплив ІКТ на людський капітал та формування компетентностей майбутнього. Монографія / Л. Л. Антонюк, Д. О. Ільницький, Л. О. Лігоненко, О. О. Денісова та ін.; за ред. Антонюк Л. Л. КНЕУ, 2021. 455 Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
7. Актуальні проблеми філософії менеджменту : навч.-метод. посібник / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя. Вид-во «Крокус», 2025. 373 с.
8. Neesham C., Reihlen M., Schoeneborn D. Handbook of Philosophy of Management. Cham : *Springer*, 2022. XXIV. 1089 p.
9. Johannessen J.-A. The Philosophy of Tacit Knowledge: The Tacit Side of Knowledge Management in Organizations. Bingley : Emerald Publishing, 2022. 168 с.
10. Червінська Л. П. Ключові напрями розвитку сучасного менеджменту. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: Економічні науки. 2022. № 2(1). С. 34–41.
11. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : навч. посіб. Київ : Каравела, 2023. 416 с.
12. Усіченко І. Гуру сучасного менеджменту. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. 2024. № 16. С. 115–121.
13. Нікітенко В. Історія менеджменту інновацій та змін: від класики до сучасних підходів. *Економіка та держава*. 2024. № 7. С. 45–49.
14. Mir R., Greenwood M. Philosophy and Management Studies: A Research Overview. New York : Routledge, 2021. 116 p.
15. Almeida Leite E. M., Audretsch D. Organizational emergence theory: addressing invisible conflicts and emerging dynamics in entrepreneurship. *Review of Managerial Science (Springer)*. 2025. DOI: 10.1007/s11846-025-00916-8.
16. Як швидко протестувати нові організаційні дизайни. Менеджмент. Оргдизайн. 29.05.2023. [https://www.management.com.ua/notes/yak-shvydko-protestuvatyi-novi-orhanizatsiyni- URL : dyzayny.html#google_vignette](https://www.management.com.ua/notes/yak-shvydko-protestuvatyi-novi-orhanizatsiyni-URL%3A%2Fdyzayny.html#google_vignette).

Додаткова

1. Сучасні вектори розвитку менеджменту міжнародного бізнесу : колективна монографія / за заг. ред. Д. Т. Бікулова, О. М. Олійника. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 446 с.

2. Sułkowski Ł., Dacko-Pikiewicz Z., Szczepańska-Woszczyna K. Philosophy and Management: Great Minds and Organizational Ideas / Ł. Sułkowski, Z. Dacko-Pikiewicz, K. Szczepańska-Woszczyna. New York : Routledge, P. 2025. 252–286.
3. Кравчук І. І., Присяжнюк О. Ф., Лавриненко С. О. Формування знаннєвого потенціалу адміністрування у професійному розвитку менеджера. *Економіка та суспільство*. № 47. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2156>.
4. Rudyk Y., Nalyvaiko N., Khoroshko O. Effective time management strategies to increase productivity. *Philosophy and Governance*. (4(8)). 2025. DOI : <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.4.07>.
5. Skačkauskienė Ilona. Research on management theory: a development review and bibliometric analysis. Skačkauskienė *Problems and Perspectives in Management*. 2022. Vol. 20, No. 2. P. 335–347. DOI:10.21511/ppm.20(2).2022.28.
6. Eriksson-Zetterquist U., Hansson M., Nilsson F. On the use and usefulness of theories and perspectives. *Scandinavian Journal of Management*. 2021. Vol. 37, No. 4. P. 67-82. DOI:10.1016/j.scaman.2021.101178.
7. Esenyel V. Evolving leadership theories: Integrating contemporary theories for VUCA realities. *Administrative Sciences*. 2024. Vol. 14, No. 11. DOI: 10.3390/admsci14110270.
8. Joullié J.E., Gould A. Theory, explanation, and understanding in management research. *Business Research Quarterly*. 2023. Vol. 26, No. 4, P. 347–360. DOI: 10.1177/23409444211012414.
9. Bansal P., Shipp A. J., Crilly D., Jansen K. J., Okhuysen G. A., Langley A. Theorizing time in management and organizations *Academy of Management Review (Special Topic Forum)*. Vol. 50, No. 1, Jan 2025. P. 7–19. DOI: 10.5465/amr.2024.0554.
10. Olley R. A focussed literature review of power and influence leadership theories. *Asia Pacific Journal of Health Managemen*. 2021. Vol. 16, No. 2, P. 7–15. DOI: 10.24083/apjhm.v16i2.807.
11. Hubbart J. A. A primer for organizational change: key models, theories, and practices. *Austin Journal of Business Administration and Management*. 2024. Vol. 8, No. 1. Article 1068 (Mar 2024). URL : <https://surl.li/ghdcqj>.
12. Кравчук І. І., Присяжнюк О. Ф., Лавриненко С. О. Інноваційні механізми управлінських рішень у формуванні професійного комунікативного середовища менеджменту організації. *Підприємництво та інновації*. Вип. 27, 2023. С. 54-58. DOI: 10.32782/2415-3583/27.9.
13. Кравчук І. І. Інноваційний розвиток соціально-економічних систем: дизайн архітектури управління. Стратегічне управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем в умовах євроатлантичної інтеграції України та глобалізації : монографія / за ред. д.е.н., професора І. І. Кравчук – Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 8-48. <https://surl.li/pnairu>.

1. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Теорії і концепції менеджменту» для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент / І. Кравчук. Житомир: Поліський національний університет. 2025. 35 с.

12. Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій Поліського університету: <http://ir.polissiauniver.edu.ua>.
2. Українська Асоціація Ризик Менеджменту: <https://ukrarm.org/ukrainska-asociaciya-rizik-menedzher/>.

Викладач _____ Ірина КРАВЧУК

Гарант ОНП _____ Ірина КРАВЧУК

Завідувач кафедри _____ Людмила ТАРАСОВИЧ